

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3860/2022
01.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Гордане Џакула и Весне Станковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миленко Тодоресков адвокат из ..., против тужене Електротехничке школе „Михајло Пупин“ из Новог Сада, коју заступа Милан Козомора адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2282/22 од 25.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 01.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2282/22 од 25.05.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2282/22 од 25.05.2022. године у ставу другом изреке и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 61/2021 од 28.02.2022. године у делу става првог, другог, трећег и четвртог изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тужила тражила да се за период од 01.12.2017. године до 30.11.2020. године обавезе тужена на исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада у износу од 119.082,38 динара са законском затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате и износа од 22.821,32 динара на име обрачунате затезне камате до 13.07.2021. године, накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора у износу од 78.650,67 динара са законском затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате и износа од 15.539,74 динара на име обрачунате затезне камате до 13.07.2021. године, као и на исплату износа од укупно 72.659,00 динара на име накнаде трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од извршности до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима другостепеног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2282/22 од 25.05.2022. године тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужила да туженој на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 47.042,00 динара, у року од 8 дана од достављања преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужила да на име трошкова првостепеног и ревизијског поступка исплати туженој износ од 100.461,00 динара у року од 8 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 61/21 од 28.02.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужили за период од 01.12.2017. године до 30.11.2020. године исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 208.778,19 динара са законском затезном каматом почев од 14.07.2021. године до исплате и износ од 41.633,46 динара на име посебно обрачунате законске затезне камате до 13.07.2021. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужили за период од 01.12.2017. године до 30.11.2020. године исплати на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 79.376,70 динара са законском затезном каматом од 14.07.2021. године до коначне исплате и износ од 16.247,68 динара на име посебно обрачунате законске затезне камате од 13.07.2021. године. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 103.116,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиле за ослобађање од плаћања судских такси.

Решењем Основног суда у Новом Саду П1 61/21 од 17.03.2022. године обавезана је тужена да тужили накнади трошкове вештачења у износу од 14.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности судске одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2282/22 од 25.05.2022. године, ставом првим изреке, делимично је преиначена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 61/21 од 28.02.2022. године тако што је одбијен захтев тужиле за исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада преко износа од 119.082,38 динара са затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате и преко износа од 22.821,32 динара на име обрачунате затезне камате, накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора преко износа од 78.650,67 динара са затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате и преко износа од 15.539,74 динара на име обрачунате затезне камате, као и захтев за накнаду трошкова поступка преко износа од 72.659,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, одбијена је жалба тужене у преосталом делу и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 61/21 од 28.02.2022. године и решење тог суда П1 61/21 од 17.03.2022. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 16.433,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, посебна ревизија тужене у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у радном односу код тужене и распоређена на радно место ... Тужиљи је плата обрачунавана множењем утврђеног коефицијента од 6,30 са основицом коју је утврдила Влада Републике Србије. Тако обрачуната плата била је нижа од минималне зараде, због чега је тужена вршила корекцију – доплату до износа минималне зараде. У обрачунским листама тужена није посебно исказивала накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредби материјалног права цитираних у образложењу своје пресуде усвојио тужбени захтев, оценивши да је тужиљи у спорном периоду исплаћивана плата у висини минималне зараде у којој нису садржане накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, због чега тужиља има право на њихову исплату у висини утврђеној вештачењем, према варијанти 4. налаза и мишљења, која је обрачуната коришћењем параметара из ПКУ из 1999. године, спрам увећања коефицијента за 2,81 за најједноставније послове (спремачице).

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду осим у погледу висине тужбеног захтева, оценивши да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је тужиљи досудио накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у висини утврђеној према четвртој варијанти налаза и мишљења. По становишту тог суда тужиљи припада накнада у висини која је утврђена према трећој варијанти вештачења, односно према критеријумима из Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности, због чега је преиначио првостепену пресуду и тужиљи досудио накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у нижим износима.

Према становишту Врховног касационог суда, нижестепени судови су у овом спору погрешно применили материјално право.

Тужиља је запослена у средњој школи, па се зато на утврђење и обрачун њене плате, накнада и додатака примењују прописи којима се уређују плате, зараде и друга примања запослених у јавним службама. На примену тих прописа упућује одредба члана 187. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“ број 88/17 ... 129/21).

Начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе уређен је Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник Републике Србије“ број 34/11 ... 86/19). Одредбом члана 3. став 1. тог закона прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада Републике Србије, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне Скупштин Републике Србије. Према одредби члана 4. став 1. тог закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему и, сагласно ставу 2. те одредбе, садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Коефицијенте за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе утврђује Влада Републике Србије Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама,

која је донета на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама.

Одредбом члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог и за исхрану у току рада, ако послодавац то право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбе тог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено.

Следствено изложеном, Закон о раду се супсидијарно примењује на запослене у јавним службама само у случају да посебним законом њихов положај, права, обавезе и одговорности нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, то наведена одредба посебног закона искључује примену члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду. Ни посебан колективни уговор за запослене у јавним службама, нити посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика то право не предвиђа. Важећим посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама утврђено је њихово право на плату у висини минималне зараде, али не и право на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора запосленима који примaju плату у висини минималне зараде. С обзиром да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у спорном периоду тужилји исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њене плате, не припада јој право на додатну исплату накнада које потражује тужбом, без обзира на чињеницу да јој је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем и четвртом ставу изреке, донета је применом члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1, члана 154. и члана 163. ЗПП.

Врховни касациони суд је преиначио решење о трошковима поступка, садржано у ставу трећем изреке побиијане другостепене пресуде, имајући у виду да је тужбени захтев тужилје у целости одбијен односно да је тужена у целости успела у спору. С тога је обавезао тужилју да туженој накнади трошкове за састав жалбе на пресуду и решење од 17.03.2022. године у износу од по 18.000,00 динара и судске таксе на жалбу и другостепену пресуду у износу од по 14.521,88 динара. Туженој нису досуђени трошкови судске таксе на жалбу против решења од 17.03.2022. године и одлуку, јер је такса за другостепену пресуду плаћена према пуној вредности спора, сходно одредбама Закона о судским таксама, Тарифног броја 1. тачка 7. напомене и Тарифног броја 2. тачка 4. напомене.

Туженој су признати и трошкови првостепеног и ревизијског поступка и то: за састав одговора на тужбу и једног поднеска у износу од по 9.000,00 динара, приступ пуномоћника на четири одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара, за састав

ревизије у износу од 18.000,00 динара, судске таксе на одговор на тужбу у износу од 7.900,00 динара, те судске таксе на ревизију и одлуку по ревизији у износу од по 14.561,00 динара (према опредељеном захтеву тужене).

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић